

SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

protocol nr. 217.694

PROTOCOL HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN VAN 21
FEBRUARI EN 2 MEI 2005 DIE GEVOERD WERDEN IN HET SECTORCOMITE XVIII
VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VLAAMS GEWEST

Over

Ontwerpgedragscode voor de auditoren van de Interne Audit van de
Vlaamse Administratie.

door de afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

vaste leden

1. de heer Yves Letermé, minister-president van de Vlaamse regering, voorzitter;
2. de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, ondervoorzitter;
3. de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening;

enerzijds,

en de afvaardigingen van de drie representatieve vakbonden:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:
de heer Hilaire Berckmans
- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten die onder meer de Christelijke Centrale van de Openbare Diensten en de ACV-Transport en Communicatie groepeert, vertegenwoordigd door:
mevrouw Ann Vermorgen
- het Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:
de heer Jos Mermans

anderzijds,

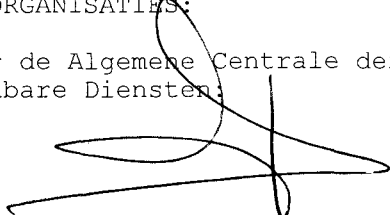
Werd een eenparig akkoord afgesloten over bijgaand Ontwerpgedragscode voor de auditoren van de Interne Audit van de Vlaamse Administratie.

Bijgaand document maakt integraal deel uit van dit protocol.

Brussel, 12-05-2005

DE AFVAARDIGING VAN DE
REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

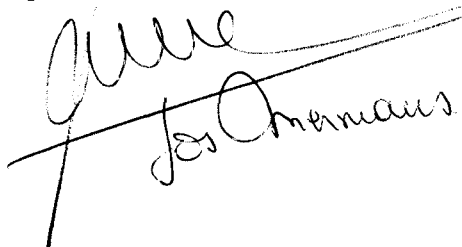
M. Paule Buckmans

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare
Diensten

ANN VERMORGEN

Voor het Vrij Syndicaat van het
Openbaar Ambt

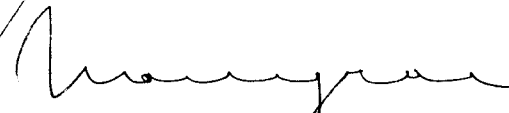

DE AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID

De Voorzitter,

Yves Letenne
Minister-president van de Vlaamse regering

Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en
Toerisme

Dirk Van Mechelen
Vlaams minister van Financiën en
Begroting en Ruimtelijke Ordening,

**Gedragcode voor de auditoren van de Interne
Audit van de Vlaamse Administratie**

Inhoudsopgave

<i>Gedragcode voor de auditoren van de Interne Audit van de Vlaamse Administratie</i>	1
Voorwoord	3
Principes	4
Verduidelijking van de principes	5
Onafhankelijkheid	5
Objectiviteit	7
Bekwaamheid	8
Partner van het management	12
Afhandeling probleemsituaties en toezicht	13

Voorwoord

Een gedragscode voor interne auditoren is nodig om de vertrouwensrelatie met de geauditeerden en de credibiliteit van Interne Audit te verstevigen. Deze gedragscode heeft tot doel de auditoren van de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (verder IAVA) een richtsnoer aan te bieden bij het streven naar een zo goed mogelijke invulling van de missie van IAVA.

IAVA wil :

- een onafhankelijke, objectieve en bekwame partner zijn van het management
- bij het beheersen van financiële, wettelijke en organisatorische risico's
- teneinde een toegevoegde waarde te creëren bij de uitbouw van een efficiënte, effectieve, kwaliteitsvolle en ethische organisatie.

De gedragscode van IAVA expliciteert het eerste aspect van haar missie.

In deze gedragscode zijn de 'code of ethics' van The Institute of Internal Auditors en de principes van de deontologische code voor de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap verwerkt. Naast de specifieke richtlijnen in voorliggende code blijft op elke interne auditor 'The Institute's Professional Practices Framework' van The Institute of Internal Auditors van toepassing. Deze gedragscode zal, in geval van tegenstellingen of onduidelijkheden, steeds ondergeschikt zijn aan de deontologische code van het MVG, het Charter van het MVG, de Principeverklaring over kwaliteitszorg, de bepalingen van het VPS en alle andere relevante regelgeving (wetten, decreten, besluiten Vlaamse Regering,...).

De gedragscode werd door het Auditcomité goedgekeurd in haar vergadering van .... Elke auditor van IAVA onderschrijft de principes van deze gedragscode.

Alle personeelsleden van IAVA zullen toezien op de naleving van deze code. Zij kunnen tevens aanpassingen en verfijningen voorstellen, in functie van veranderende omstandigheden of nieuwe uitdagingen.

Brussel, DATUM

Eddy Guilliams
Hoofd Interne Audit

Michel J. De Samblanx
Voorzitter van het Auditcomité

Principes

Volgende principes dienen het richtsnoer te zijn voor het functioneren en optreden van alle auditoren van IAVA:

Onafhankelijkheid

- Feitelijke en schijnbare onafhankelijkheid
- Verantwoording afleggen
- Beïnvloeding en belangenconflicten
- Logistieke ondersteuning door de geauditeerde

Objectiviteit

- Onbevooroordeeld
- Omgang met giften en geschenken

Bekwaamheid

- Collegialiteit
- Eerlijk handelen
- Correctheid
- Zorgvuldigheid
- Loyauteit
- Spreekrecht en spreekplicht
- Geheimhoudingsplicht

Partner van het management

Deze principes worden hierna verduidelijkt en verder ingevuld.

Verduidelijking van de principes

Onafhankelijkheid

Een auditor moet alles in het werk stellen om elk vermoeden van afhankelijkheid of feitelijke afhankelijkheid, die zijn/haar beoordelingsvermogen zou kunnen beïnvloeden, te vermijden.

Feitelijke en schijnbare onafhankelijkheid

Er zijn twee mogelijke vormen van onafhankelijkheid:

- Een eerste vorm is de onafhankelijkheid van geest. Dit is een geestestoestand die het de auditor mogelijk maakt om zich een professionele opinie te vormen zonder enige beïnvloeding. Op die manier kan een auditor objectief en integer handelen.
- Een tweede vorm van onafhankelijkheid is de onafhankelijkheid van voorkomen. Men moet omstandigheden vermijden die een derde partij kan doen vermoeden dat de integriteit, objectiviteit of professionaliteit van één van de leden van het auditteam in gevaar is. Het is dus niet alleen belangrijk dat de auditor onafhankelijk is, hij/zij moet ook onafhankelijk overkomen bij derden. Indien dit laatste niet het geval is, zal zijn/haar opinie aan waarde verliezen.

Verantwoording afleggen

Een auditor van Interne Audit van de Vlaamse Administratie legt in eerste instantie verantwoording af aan het management (de manager-auditoren en het hoofd Interne Audit) van de eigen entiteit. In tweede instantie wordt verantwoording afgelegd aan het Auditcomité van de Vlaamse administratie. De onafhankelijkheid van IAVA wordt gegarandeerd door de volgende elementen:

- De specifieke positionering van IAVA binnen de Vlaamse administratie: IAVA ressorteert rechtstreeks onder een Auditcomité bestaande uit een meerderheid van onafhankelijke deskundigen (inclusief de voorzitter).
- De auditoren oefenen geen operationele bevoegdheden uit bij de organisaties die behoren tot het audituniversum.

Beïnvloeding en belangenconflicten

Een auditor vermijdt dat privé-belangen de onafhankelijkheid van zijn/haar taakuitoefening kunnen beïnvloeden. Dat is bijvoorbeeld het geval als een auditor zelf of via een tussenpersoon belangen heeft in organisaties die de auditor in zijn/haar functie moet beoordelen. Indien een dergelijke situatie zich toch voordoet, brengt de auditor zijn/haar leidinggevende hiervan op de hoogte en kan het dossier indien nodig worden doorgegeven aan een andere auditor.

Een auditor laat zich niet beïnvloeden door externe druk. Indien een auditor tijdens de uitvoering van zijn/haar taken enige vorm van druk ervaart, dient hij/zij dit onmiddellijk te melden aan zijn/haar leidinggevende.

Een auditor neemt niet deel aan illegale activiteiten of aan activiteiten die het beroep of de werkgever in diskrediet brengen of een invloed kunnen hebben op zijn/haar onafhankelijkheid bij het uitvoeren van een auditopdracht.

Logistieke ondersteuning door de geauditeerde

Auditoren zijn tijdens de uitvoering van hun opdracht soms afhankelijk van de logistieke ondersteuning die gegeven wordt door de geauditeerde organisatie (bijvoorbeeld nemen van kopieën, ter beschikking stellen van een lokaal,...). Het spreekt voor zich dat met de ter beschikking gestelde ondersteuning zorgvuldig en volgens de principes van een goede huisvader wordt omgesprongen.

Indien de specifieke opdracht (vb. een administratief onderzoek) of de specifieke activiteit vertrouwelijkheid vereist, zal in eerste instantie een beroep worden gedaan op de middelen van IAVA zelf, en pas in tweede instantie op middelen van de geauditeerde organisatie. Elke auditor dient steeds de nodige schikkingen te treffen om in alle omstandigheden een maximale vertrouwelijkheid van informatie te garanderen.

Objectiviteit

Een auditor moet zijn/haar functie op een onbevooroordeelde en neutrale wijze uitoefenen. Enkel feitenmateriaal kan de basis vormen voor de auditactiviteiten. Geauditeerden hebben het recht om in gelijke gevallen op eenzelfde manier te worden behandeld.

Onbevooroordeeld

Persoonlijke voorkeuren, filosofische, politieke of religieuze overtuigingen of het engagement in een vereniging mogen geen weerslag hebben op de objectiviteit waarmee een auditor zijn/haar taken uitoefent. Een auditor laat bij het uitoefenen van zijn/haar functie geen persoonlijke indrukken, standpunten en interpretaties blijken in gesprekken, rapporten en eventuele andere communicatie.

Iedere vorm van discriminatie op basis van seksuele geaardheid, geslacht, ras of herkomst is uit den boze.

Omgang met giften en geschenken

Een auditor mag bij de uitoefening van auditopdrachten geen enkele gift of ander voordeel van andere personeelsleden of van derden vragen of aanvaarden. Zo komt zijn/haar objectiviteit niet in het gedrang en kan een auditor niet tot een wederdienst worden verplicht.

Het is een auditor niet toegestaan om relatiegeschenken te ontvangen ter gelegenheid van zijn/haar deelname aan een interne activiteit binnen het audituniversum. Bij aanvaarding van de uitnodiging dient de auditor onmiddellijk te verwijzen naar de gedragscode van IAVA en mee te delen dat er geen relatiegeschenken kunnen worden ontvangen.

Het is een auditor niet toegestaan om relatiegeschenken te ontvangen of deel te nemen aan activiteiten die door privé-personen worden betaald, tenzij dit past in het kader van een normale professionele verhouding en in het teken staat van het algemeen belang van de organisatie. De auditor brengt telkens zijn/haar leidinggevende op de hoogte van de activiteiten waaraan hij/zij deelneemt, van de aanvaarde relatiegeschenken en van hun herkomst.

Wanneer een auditor wordt uitgenodigd voor een externe activiteit in de privé-sfeer om op te treden in zijn/haar hoedanigheid van materiedeskundige, brengt hij/zij zijn/haar leidinggevende hiervan op de hoogte.

Bekwaamheid

Een auditor heeft het recht maar ook de plicht om zijn/haar kennis en vaardigheden via vorming bij te werken zodat een auditor zijn/haar taken steeds adequaat kan uitoefenen. De auditor krijgt hiertoe, binnen het budget en de planning, de nodige middelen en kansen. Behalve met de zuiver technische kennis en persoonlijke vaardigheden heeft bekwaamheid ook te maken met de wijze waarop auditoren omgaan met elkaar, met de geauditeerden en met de in het kader van de uitgevoerde auditopdrachten verworven informatie.

Collegialiteit

Een auditor stelt zich collegiaal op tegenover alle andere leden van het team van IAVA. Concreet wil dit o.a. zeggen dat:

- informatie die nuttig kan zijn voor andere auditoren onmiddellijk en uit eigen beweging ter beschikking wordt gesteld;
- indien wenselijk, nuttige kennis en vaardigheden ter beschikking worden gesteld en dat collega's die deze kennis en vaardigheden (al dan niet gedeeltelijk) wensen te verwerven of nodig hebben, met raad en daad worden bijgestaan;
- elke auditor in samenwerking met collega's in een open dialoog en een opbouwende sfeer naar resultaten toewerkt;
- een auditor t.o.v. derden geen uitspraak doet over collega's van IAVA en /of leden van het Auditcomité;
- alle leden van het IAVA-team elkaar gelijkwaardig behandelen.

Eerlijk handelen

- Tijdens de diensturen dient een auditor zich volledig aan zijn/haar job te wijden. Een auditor maakt geen ongeoorloofd gebruik van uitrusting of materiaal van de Vlaamse administratie voor privé-doeleinden.
- Een auditor heeft een voorbeeldfunctie.
- Een auditor durft zijn/haar fouten en vergissingen toe te geven.
- Een auditor handelt steeds te goeder trouw.

Correctheid

Een soepele en efficiënte interne werking en een professionele uitstraling zijn enkel mogelijk als iedere auditor correct te werk gaat in zijn of haar taakuitvoering. Dat houdt eerlijkheid in en ook respect in de omgang met anderen. Bij een informatievraag door een geauditeerde of betrokkene evalueert de auditor, indien nodig in overleg met het management van IAVA, de mogelijkheden tot informatieverstrekking en geeft hij/zij zo snel mogelijk de verstrekbare informatie door.

Voorkennis

Door de uitoefening van zijn/haar functie, kan een auditor weet hebben van mogelijke toekomstige overheidsbeslissingen die de waarde van activa kunnen beïnvloeden. Zolang die beslissingen niet officieel zijn bekend gemaakt, mag een auditor hierover geen informatie meedelen aan derden. Een auditor gebruikt die voorkennis ook niet om zichzelf of anderen te bevoordelen.

Zorgvuldigheid

Een auditor springt zorgvuldig en discreet om met het feitenmateriaal en de vaststellingen, verzameld en opgesteld in het kader van een opdracht.

Een auditor dient zijn/haar bevindingen steeds goed te onderbouwen:

- Een auditor verzamelt voldoende feitenmateriaal in het kader van de uit te voeren opdracht.
- Een auditor streeft er altijd naar dat verkregen informatie bevestigd wordt door betrouwbare andere informatie.
- Een auditor formuleert enkel conclusies en aanbevelingen op basis van de verzamelde gegevens.

Loyauteit

Loyauteit betekent in de eerste plaats trouw aan en respect voor de democratische instellingen en voor de bestaande regelgeving. Loyauteit betekent ook dat een auditor de missie van IAVA, zoals reeds eerder verwoord, volledig onderschrijft en helpt uitvoeren. Hierbij is men ook loyaal ten opzichte van de principes van het beroep. Om die opdracht waar te maken dient iedereen te streven naar een vlotte samenwerking, waarbij het belang van de Vlaamse administratie centraal staat.

- ***Loyauteit tegenover de eigen entiteit.***
  - Een auditor toont initiatief, neemt verantwoordelijkheid en gaat met kennis van zaken te werk.
  - Zodra een beslissing is genomen, schaaft een auditor zich achter deze beslissing en voert hij/zij die snel en efficiënt uit. De loyauteit tegenover de eigen entiteit is niet absoluut. Indien een auditor opdrachten krijgt die indruisen tegen een hogere rechtsorde, tegen de mensenrechten, tegen strafrechtelijke bepalingen of tegen de principes van het beroep, voert de auditor deze niet uit en deelt hij/zij dit mee aan zijn/haar leidinggevende.
  - Alle leden van het IAVA-team zijn steeds aanspreekbaar en loyaal tegenover elkaar. De juiste persoon dient op de juiste plaats te worden ingezet zodat de capaciteiten van iedereen optimaal worden benut. Elke communicatie over dienstangelegenheden dient op een open en duidelijke wijze te gebeuren. Elke auditor moet binnen het budget en de planning over de middelen kunnen beschikken om zijn/haar doelstellingen te bereiken, zodat dit ook kan bijdragen tot een eerlijke evaluatie.
- ***Loyauteit tegenover het Auditcomité***
  - Elke auditor draagt zo goed mogelijk bij tot het informeren van het Auditcomité over de risico's binnen de organisatie;
  - Zodra het Auditcomité een beslissing heeft genomen, schaaft een auditor zich erachter en voert die snel, efficiënt en plichtbewust uit, met inachtneming van de principes van het beroep en de geldende regelgeving.
- ***Loyauteit tegenover de geauditeerde en de organisatie in het algemeen***
  - Elke auditor waakt over het respecteren van de rechten van de geauditeerde.

Spreekrecht en spreekplicht

Als personeelslid van de Vlaamse administratie heeft een auditor principieel spreekrecht en in een aantal gevallen ook spreekplicht. Gelet op de vertrouwenspositie die een auditor bekleedt en de veelal vertrouwelijke aard van de informatie die een auditor verzamelt, geldt het spreekrecht (of spreekplicht in geval van vastgestelde onregelmatigheden) in eerste instantie slechts ten opzichte van de andere leden van IAVA. Wanneer er aanwijzingen zijn dat de andere leden onvoldoende gevolg geven aan de meegeede informatie kan in tweede instantie, rekening houdend met de intern vastgelegde hiërarchische lijnen, het spreekrecht (of spreekplicht in geval van vastgestelde onregelmatigheden) uitgebreid worden tot het Auditcomité.

Spreekrecht ten opzichte van derden geldt slechts indien onomstotelijk kan worden aangetoond dat de leden van IAVA én het Auditcomité niet of redelijkerwijs onvoldoende gevolg geven aan de meegeede inbreuken op de principes van het beroep en/of op de regelgeving.

- ***Als personeelslid binnen de eigen entiteit***
  - Een auditor heeft het recht om met collega's informatie uit te wisselen, ideeën te toetsen en zijn/haar standpunt te verdedigen. Een dergelijke soepele communicatie is ook een plicht, want ze draagt bij tot een goede werking van de organisatie en evenwichtige beslissingen. Ter vrijwaring van deze communicatie mag door leden van IAVA nooit misbruik gemaakt worden van het gecommuniceerde, noch mag dit tegen de betrokkene gebruikt worden.
  - Ook bij onregelmatigheden binnen de eigen entiteit geldt de spreekplicht. Stelt een auditor in zijn/haar functie misbruiken of nalatigheden vast, dan probeert hij/zij die onmiddellijk te stoppen en brengt hij/zij zijn/haar leidinggevende op de hoogte.
- ***Als personeelslid tegenover geauditeerden en personen in de rapporteringslijn***
  - Een auditor heeft het recht om geauditeerden informatie te verschaffen. Hierbij dient er over gewaakt dat deze informatie enkel betrekking heeft op de geauditeerde, niet traceerbaar is naar de bron en geen afbreuk doet aan de lopende en geplande auditopdrachten.
  - In zijn/haar contacten met geauditeerden of personen in de rapporteringslijn van een auditopdracht, vertegenwoordigt een auditor IAVA en beperkt hij/zij zich tot duidelijke, objectieve en neutrale informatie over de feiten.
- ***Als personeelslid tegenover andere personeelsleden dan de geauditeerden en de personen in de rapporteringslijn, tegenover derden en tegenover de pers***
  - Behalve de hiertoe aangeduide woordvoerder van IAVA, mag niemand enige vorm van informatie verstrekken aan deze personen.
- ***Als privé-persoon tegenover derden***
  - Een auditor is volledig vrij om te publiceren, voordrachten te houden of op een andere manier als privé-persoon derden te informeren over de domeinen waarin een auditor als personeelslid ervaring heeft opgebouwd. Hij/zij mag hierbij echter de rechten en belangen van geauditeerden niet schaden en moet steeds de vertrouwelijkheid van verkregen informatie respecteren.

Geheimhoudingsplicht

Het spreekrecht van de auditor wordt beperkt door de plicht om vertrouwelijke informatie geheim te houden voor iedereen die niet bevoegd is om er kennis van te nemen. De geheimhoudingsplicht slaat onder meer op volgende informatie :

- alle informatie die tijdens teamvergaderingen e.d. door de collega's wordt verstrekt of die via allerlei documenten (zowel elektronisch als niet-elektronisch) wordt bekomen en deel uitmaakt van een auditopdracht waarbij hij/zij zelf niet betrokken is;
- alle informatie die in vertrouwen werd bekomen van geauditeerden of andere personeelsleden van de Vlaamse administratie en die niet door derden verkregen kan worden;
- gegevens over het interne beraad dat aan een administratieve eindbeslissing voorafgaat zolang die eindbeslissing nog niet is genomen;
- medische, fiscale, sociale of andere gegevens uit de persoonlijke levenssfeer van andere personeelsleden of burgers;
- vertrouwelijke commerciële, industriële of intellectuele gegevens.

De geheimhoudingsplicht blijft gelden na de uitdiensttreding. Deze geheimhoudingsplicht is ondergeschikt aan grondwettelijke, wettelijke of decretale bepalingen, evenals aan de principes van het beroep voorzover die een auditor verplichten tot spreken, bijvoorbeeld als een auditor voor de rechtbank moet getuigen.

Partner van het management

Een auditor gaat met de geauditeerden op een klantvriendelijke en professionele wijze om. Hij/zij is hoffelijk, toont respect in zijn/haar contacten met collega's, geauditeerden, geïnterviewden en anderen en doet of zegt niets wat iemand anders als een inbreuk op zijn/haar waardigheid kan beschouwen.

Bij het afhandelen van een dossier of een auditopdracht worden de volgende principes nageleefd:

- In elke correspondentie met klanten vermeldt een auditor zijn/haar naam, functie en adresgegevens. Zo kunnen alle belanghebbenden hem/haar gemakkelijk bereiken.
- In zijn/haar contact met klanten geeft een auditor heldere en, in de mate dat de auditopdracht dit toelaat, volledige informatie. Er wordt van een auditor ook verwacht dat hij/zij IAVA een professioneel imago bezorgt door bekwaamheid en initiatief te tonen.
- Een auditor is klanten behulpzaam bij administratieve formaliteiten en verwijst hen door naar de juiste persoon of afdeling als hij/zij hen niet zelf kan helpen.
- Een auditor handelt dossiers efficiënt en binnen de termijn af. Is men niet aan een datum gebonden, dan neemt de auditor niettemin een termijn als richtsnoer die hij/zij zelf als een goede dienstverlening zou ervaren.

Een auditor treedt op regelmatige basis in dialoog met het management en moet weten op welke wijze hij/zij met het management communiceert. Een auditor moet openstaan voor vragen en bekommernissen van het management en moet beschikken over voldoende inlevingsvermogen. Daarbij moet de auditor streven naar het aanbieden van een meerwaarde door constructieve verbeterpunten aan te reiken.

Afhandeling probleemsituaties en toezicht

Wanneer zich situaties voordoen waarbij redelijkerwijs aangevoeld wordt dat één of meerdere van de in deze code vermelde principes in het gedrag kunnen komen, maar waar deze code nog geen afdoende verduidelijking geeft, dient de betrokken auditor dit zo snel mogelijk en bij voorkeur via e-mail te melden aan zijn/haar leidinggevende.

Alle personeelsleden van IAVA dragen bij tot het toezicht op de naleving van deze code. Toch kunnen enkel in eerste orde de manager-auditoren en in tweede orde het hoofd Interne Audit zich uitspreken over de conformiteit van het gestelde gedrag met deze code en deze bevindingen meenemen in de evaluatie van de auditoren. Mogelijke inbreuken op de bepalingen van deze code dienen dan ook aan hen te worden gerapporteerd. Anonieme meldingen zullen niet worden behandeld, maar zullen aan de betrokkene worden meegedeeld en kunnen aanleiding geven tot verhoogde waakzaamheid.